

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
V L A D A

- Prijedlog-

ODLUKA
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE
O ZAŠTITI I POBOLJŠANJU KVALITETA ZRAKA U KANTONU SARAJEVO

Predlagač:

Vlada Kantona Sarajevo

Pripremljeno:

Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša

Sarajevo, novembar 2020. godine

Na osnovu člana 13. tačka c. i člana 18. tačka b. Ustava Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 6/13 i 31/17) i člana 1. stav (3), člana 27. stav (4) i člana 30. stav (1) Zakona o zaštiti zraka („Službene novine Federacije BiH“, broj 33/03 i 4/10), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici od _____, donijela je

-Prijedlog-

**ODLUKU
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE
O ZAŠTITI I POBOLJŠANJU KVALITETA ZRAKA U KANTONU SARAJEVO**

**Član 1.
(Dopune člana 2.)**

U Odluci o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 23/16), u članu 2., iza tačke (z) dodaju se nove tač. (aa), (bb) i (cc) koje glase:

- aa) „kućna ložišta“ su sve peći, kotlovi i kamini koji se koriste u objektima individualnog stanovanja za proizvodnju toplinske energije bez obzira na vrstu goriva;
- (bb) "ispuštanje neugodnih mirisa, masnoća i prašine iz ugostiteljskih objekata i objekata pekarske djelatnosti", u smislu ove odluke, predstavlja svako ispuštanje mirisa, masnoća i prašine iz proizvodnih procesa pripreme i termičke obrade hrane bez obzira na mjesto i način ispuštanja;
- (cc) "Karta kategorizacije kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo", u smislu ove odluke, predstavlja kartografski prikaz područja Kantona Sarajevo na kojima je, mjerenjima i metodama procjene na osnovu standardiziranih matematičkih modela, izvršen proračun kategorije kvaliteta zraka.

**Član 2.
(Izmjena i dopune člana 7.)**

- (1) U članu 7. u stavu (1), tačka a), riječ: "pogona" zamjenjuje se riječju: "postrojenja".
- (2) U stavu (1), u tački e), iza riječi: "registra okolinskih dozvola", dodaju se riječi: "izdatih od strane Ministarstva".
- (3) U stavu (1), iza tačke g) dodaje se nova tačka h) koja glasi:
" h) registra ili evidencije okolinskih dozvola za postrojenja sa područja Kantona Sarajevo izdatih od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma. Dozvolu je obavezan dostaviti operator".

**Član 3.
(Izmjena člana 17.)**

Član 17. mijenja se i glasi:

**„Član 17.
(Proizvodnja toplotne energije upotrebom čvrstih goriva u kućnim ložištima i kvaliteta goriva)**

- (1) Emisija iz kućnih ložišta na čvrsta goriva i kvaliteta goriva za ovu namjenu, reguliše se u skladu sa standardima usvojenim od strane Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine (BAS), a u zavisnosti od namjene i kapaciteta.
- (2) Zabranjeno je skladištenje i upotreba čvrstih goriva, kako za privatne i poslovne subjekte tako i za distributere, koja se koriste za produkciju toplotne energije, ukoliko nisu zaštićena od atmosferskih uticaja.
- (3) U Kantonu Sarajevo nije dozvoljena nabavka, promet i upotreba peći, kamina i kotlova za nova kućna ložišta koji ne zadovoljavaju zahtjeve navedenih standarda u zavisnosti od namjene i kapaciteta:
 - a) peći koje se nalaze u prostorijama koje se griju:
 - BAS EN 14785 - Grijalice za zagrijavanje prostora na čvrsto gorivo – Zahtjevi i metode ispitivanja (kamini za grijanje na pelet snage do 50 kW);
 - BAS EN 12815 Peći na čvrsto gorivo – Zahtjevi i metode ispitivanja (peći ručno loženje, primarna namjena kuhanje, sekundarna grijanje);
 - b) kotlovi koji se nalaze u zasebnim kotlovnica:
 - BAS EN 303-5 - Toplovodni kotlovi – Dio 5: Toplovodni kotlovi za čvrsta goriva, ručno i automatski punjeni, nazivne toplotne snage do 500 kW - Terminologija, posebni zahtjevi, ispitivanje i označavanje (kotao koji se montira u kotlovcu).
- (4) U Kantonu Sarajevo nije dozvoljena nabavka, promet i upotreba čvrstih goriva koja ne zadovoljavaju sljedeće karakteristike:
 - a) pelet koji se stavlja u promet i/ili upotrebu mora da ima minimalno klasu kvaliteta A2, ili klasu ekvivalentnu klasi A2;
 - b) ugalj koji se stavlja u promet i/ili upotrebu mora da bude usklađen sa zahtjevima standarda BAS 1037, te da ispunjava sljedeće zahtjeve za kvalitet, a u zavisnosti od vrste uglja:
 - mrki ugalj mora da ima sadržaj gorivog sumpora manje od 0.6%, donju toplotnu moć veću od 13000 kJ/kg i sadržaj pepela manji od 25%;
 - lignit mora da ima sadržaj gorivog sumpora manje od 0.2% i donju toplotnu moć veću od 9500 kJ/kg i sadržaj pepela manji od 14%;
 - c) ogrjevno drvo koje se stavlja u promet i/ili upotrebu mora da ima manje od 25% vlage.
- (5) Dokaz o zadovoljenju uslova iz stava (3) ovog člana treba biti u formi certifikata o odobrenju tipa izdatog od strane Instituta za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine.
- (6) Dokaz o zadovoljenju uslova iz stava (4) ovog člana, treba biti izdat od strane akreditovane laboratorije za analizu goriva, prema EN ISO 17025.
- (7) Dokaz o zadovoljenju uslova iz stava (4) tačka b) ovog člana korisnik ili distributer mora posjedovati za svaku isporuku uglja, koji se nalazi u skladištu ili je u upotrebi.
- (8) Prevoz čvrstih goriva u Kantonu mogu vršiti ovlašteni prevoznici, koji posjeduju dokaz o kvaliteti goriva u skladu sa stavom (4) ovog člana.
- (9) Kontrolu prevoza iz stava (8) ovog člana vrši cestovna inspekcija, uz asistenciju ili pomoć policije.
- (10) Kontrolu prometa čvrstih goriva iz stava (4) ovog člana vrši tržišna inspekcija.
- (11) Kontrolu upotrebe čvrstih goriva iz stava (4) ovog člana vrši ekološka inspekcija.
- (12) Ograničenje iz stava (8) ovog člana se ne odnosi na prevoz čvrstih goriva u tranzitu.
- (13) Ukoliko postoji osnovana sumnja u upotrebu neadekvatnih goriva i/ili otpada za proizvodnju toplote, nadležni kantonalni inspektor ima pravo provjeriti gorivo koje se u trenutku inspeksijskog nadzora koristi.

- (14) Ostala goriva čiji kvalitet nije definisan ovom odlukom, moraju biti u skladu sa tipskim odobrenjem ili namjenom peći, kamina ili kotla za koje se gorivo koristi."

Član 4.
(Dopuna članovima 17a., 17b. i 17c.)

Iza člana 17. dodaju se novi članovi 17 a. , 17b. i 17c. koji glase:

"Član 17 a.
(Zabrana upotrebe uglja)

- (1) Kanton Sarajevo se obavezuje da kroz izradu Strategije ograničenja korištenja čvrstih goriva za period 2021. do 2031. godine utvrdi zabranu posjedovanja i korištenja uglja u individualnim i kolektivnim objektima namjenjenim za stanovanje, u privrednim objektima i objektima društvene infrastrukture (zdravstvo, školstvo i dr.) na području Kantona Sarajevo.
- (2) Ministarstvo se obavezuje da sačini Akcioni plan **koji će pored svih potrebnih aktivnosti sadržavati i finansijska sredstva za subvencioniranje i dinamiku realizacije** obaveza iz stava (1) ovog člana, a koji će dati na usvajanje Vladi i Skupštini Kantona Sarajevo.
- (3) Za implementaciju Akcionog plana iz stava (2) ovog člana biće formirana komisija za praćenje i izvještavanje o realizaciji Akcionog plana, koja će biti imenovana od strane Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, a za realizaciju Akcionog plana se zadužuju svi organi i organizacije u Kantonu Sarajevo u okviru svog djelokruga rada.
- (4) Zaduju se organi i institucije u Kantonu Sarajevo da danom stupanja na snagu ove odluke pristupe stvaranju **pravnih pretpostavki po usvojenom Akcionom planu za realizaciju obaveza iz stava (1) ovog člana**, a koje se prije svega odnose na iniciranje izmjena i dopuna odgovarajućih zakonskih i podzakonskih propisa na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, donošenje novih i izmjene i dopune važećih propisa iz nadležnosti Kantona Sarajevo.
- (5) Kroz izmjene i dopune propisa i donošenjem novih propisa iz stava (4) ovog člana posebno voditi računa da se utvrde dodatne nadležnosti inspekcije i Ministarstva unutrašnjih polsova Kantona Sarajevo u vezi nadzora nad primjenom zabrane iz stava (1) ovog člana.
- (6) Kanton Sarajevo se obavezuje da u okviru budžetskih sredstava i sredstava međunarodnih finansijskih institucija obezbijedi finansijska sredstva za realizaciju Akcionog plana iz stava (2) ovog člana.
- (7) Ukoliko se realizuju sve obaveze iz ovog člana, po Izvještaju komisije iz stava (3) do 31.10.2021. godine uvodi se zabrana posjedovanja i korištenja uglja počev od **01.11.2021. godine. Ukoliko komisija iz stava (3) utvrdi da nisu izvršene sve obaveze Akcionog plana do 31.10.2021. godine odluka o zabrani se prolongira na period do izvještaja komisije o ispunjenju svih obaveza Akcionog plana, o čemu će odluku donijeti Vlada Kantona Sarajevo, a zabrana stupa na snagu 30 dana od donošenja i objave odluke.**
- (8) Ovom odlukom Kanton Sarajevo je obavezan da do 30.08.2021. godine stvori pretpostavke za zabranu posjedovanja i korištenja uglja.
- (9) Ukoliko Kanton Sarajevo ne uspije realizatora obaveze iz stava (7) ovog člana nastavljaju se aktivnosti na realizaciji istih, a produžava se mogućnost posjedovanja i korištenja uglja uz striktnu primjenu ograničenja iz člana 17. ove odluke sve dok se obaveze Kantona Sarajevo ne realiziraju, a najdalje do 01.11.2022. godine.

- (10)Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša je dužno obavijestiti građane na sve pogodne načine oglašavanja najkasnije do 30.09.2021. godine o stupanju na snagu zabrane posjedovanja i korištenja uglja.

Član 17b.

(Prioritetna upotreba energenata u svrhu grijanja)

- (1) Prioritetni izvori toplotne energije za grijanje novih objekata treba da budu u skladu sa komunalnom dostupnošću različitih izvora energije, i u skladu sa sljedećom listom prioriteta:
- a) toplotna energija iz sistema daljinskog grijanja u skladu sa odredbama člana 17.b,
 - b) toplotna energija dobijena od sagorijevanja prirodnog plina,
 - c) ukoliko se objekat nalazi izvan područja obuhvaćenog sistemom daljinskog grijanja i distributivnom gasnom mrežom, za proizvodnju toplotne energije se mogu koristiti tečna goriva, čvrsta goriva, električna energija i gasovita goriva (tečni naftni gas i sl.).
U slučaju korištenja čvrstih goriva, dodatno je potrebno zadovoljiti uslove propisane članom 17. ove Odluke.
- (2) Izuzetak iz stava (1) ovog člana čine objekti za koje je predviđeno grijanje pomoću toplotne energije dobivene radom toplotnih pumpi koji moraju imati najmanji stepen iskoristivosti (COP) 3,0, te sistemi grijanja pomoću sunčeve ili direktne upotrebe geotermalne energije. Ovo izuzeće ne vrijedi za objekte koji se nalaze u okviru obuhvata predviđenog Studijom o jačanju i proširenju daljinskog grijanja u Kantonu Sarajevo.
- (3) Za nove objekte kolektivnog stanovanja nije dozvoljena upotreba čvrstih goriva, tečnih goriva ili električne energije, osim u slučaju korištenja električne energije za pokretanje sistema iz stava (2) ovog člana.
- (4) Prilikom izrade razvojne i detaljne planske dokumentacije, izdavanja urbanističke saglasnosti, građevinske i upotrebne dozvole, potrebno je zadovoljiti listu prioritetnih energenata za grijanje novih objekata i predvidjeti upotrebu energenta za zagrijavanje, u skladu sa odredbama ovog člana.

Član 17c.

(Obaveza priključenja na sistem daljinskog grijanja)

- (1) Poslovni subjekt zadužen za proizvodnju i distribuciju toplotne energije je obavezan da na sistem daljinskog grijanja priključi novog korisnika ako za to postoje tehničke mogućnosti.
- (2) Vlasnik ili investitor novog objekta individualnog ili kolektivnog stanovanja i etažni vlasnik u objektu kolektivnog stanovanja, kao i vlasnik poslovnih i objekata druge namjene, obavezan je zatražiti priključenje na sistem daljinskog grijanja, ukoliko se objekat nalazi na području na kojem je izgrađen sistem daljinskog grijanja, što dokazuje pisanom saglasnošću poslovnog subjekta registrovanog za proizvodnju i distribuciju toplotne energije u Kantonu Sarajevo.
- (3) Vlasnik postojećeg objekta individualnog ili kolektivnog stanovanja i etažni vlasnik u objektu kolektivnog stanovanja, kao i vlasnik poslovnih i objekata druge namjene obavezan je zatražiti priključenje na sistem daljinskog grijanja najkasnije u roku od šest mjeseci nakon što se na području na kojem se objekat nalazi izgradi sistem daljinskog grijanja. Poslovni subjekt zadužen za proizvodnju i distribuciju toplotne energije je obavezan obavijestiti vlasnike objekata iz ovog stava o sticanju mogućnosti priključenja.

- (4) Izuzetak iz stava (3) ovog člana čine postojeći objekti individualnog stanovanja koji već posjeduju vlastiti sistem, kotlove ili individualne jedinice za zagrijavanje, a kao energent koriste toplotne pumpe koje imaju stepen iskoristivosti (COP) 3,0 i vrše zagrijavanje objekata pomoću sunčeve energije ili direktne upotrebe geotermalne energije.
- (5) Izuzetno, kada se objekat gradi na području predviđenom za snabdjevanje iz sistema daljinskog grijanja na kojem se nisu stekli uslovi za priključenje, investitoru ili vlasniku objekta se odobrava privremena upotreba individualnog izvora toplotne energije, uz uslov da se instalacije grijanja u objektu izvedu tako da omoguće priključenje na sistem daljinskog grijanja.
- (6) Organ nadležan za izdavanje urbanističke saglasnosti za objekte iz stava (2) ovog člana, obavezan je u rješenju o urbanističkoj saglasnosti propisati mjere i urbanističko-tehničke uslove u skladu sa odredbama ovog člana, kao i obavezu pribavljanja saglasnosti poslovnog subjekta zaduženog za proizvodnju i distribuciju toplotne energije o uslovima i mogućnosti priključenja na sistem daljinskog grijanja.

Član 5.

(Izmjena člana 18.)

U članu 18. stav (5) mijenja se i glasi:

“(5) Postrojenje za sagorijevanje i svi ostali tačkasti izvori moraju imati odvod gasova u skladu sa tehničkim propisima za dimnjake u građevinama Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno važećim BAS EN standardima za projektovanje, ugradnju i puštanje u rad dimnjaka.”

Član 6.

(Izmjena člana 20.)

U članu 20. stav (4) mijenja se i glasi:

“(4) Mjerenje emisije iz motornih vozila na saobraćajnicama obavljaju nadležni inspeksijski organi uz asistenciju ili pomoć policije i stručnih organizacija za tehnički pregled motornih vozila.”

Član 7.

(Izmjena člana 23.)

U članu 23. u stavu (2) riječi: “KJKP Toplane Sarajevo d.o.o.” zamjenjuju se riječima: “poslovnog subjekta zaduženog za proizvodnju i distribuciju toplotne energije”.

Član 8.

(Izmjena člana 30.)

Član 30. mijenja se i glasi:

"Član 30.

(Obavezno prečišćavanje gasova i mirisa koji nastaju u ugostiteljskim objektima)

- (1) Nije dozvoljeno ispuštati neprijatne mirise, masnoće i prašinu iz ugostiteljskih objekata i objekata pekarske djelatnosti u Kantonu Sarajevo kroz ventilacione ispuste i dimnjake bez predhodnog prečišćavanja.
- (2) Sistemi za prečišćavanje gasova za ispuste iz stava (1) ovog člana moraju uključivati najmanje filtraciju i uklanjanje: mirisa, masnoća i čestica prašine u skladu sa zahtjevima standarda BAS EN 16798.
- (3) Gasovi se moraju ispuštati iznad krovova okolnih objekata kroz dimovodne kanale i dimnjake predviđene za tu namjenu, pri čemu sistem za prečišćavanje gasova mora obezbjediti prečišćavanje klase EHA4 navedene u standardu BAS EN 16798.
- (4) Izuzetno, ukoliko tehničke mogućnosti ne dozvoljavaju odvođenje mirisa, masnoća i prašine na način propisan stavom (3), isti se mogu ispuštati i na druge načine, isključivo ako sistem za prečišćavanje obezbjeđuje prečišćavanje klase EHA2 navedene u standardu BAS EN 16798, uz prethodno pribavljanje odobrenja organa nadležnog za izdavanje urbanističke saglasnosti.
- (5) Sistemi iz st. (3) i (4) ovog člana moraju posjedovati tipski certifikat izdat od strane ovlaštene institucije u skladu sa zahtjevima standarda BAS EN 16798, sa jasno naznačenom klasom prečišćavanja (EHA) i potrebnim servisnim intervalima.
- (6) Sistemi iz st. (3) i (4) ovog člana moraju biti održavani od strane obučenog i ovlaštenog lica u skladu sa namjenom, te vlasnici objekata moraju posjedovati ugovor kojim dokazuju da se poslovi održavanja provode na periodičnom nivou uz obavezu interventnih opravki sistema.
- (7) Obučeno i ovlašteno lice navedeno u stavu (6) ovog člana je svako fizičko i pravno lice koje može dokazati da je obučeno i ovlašteno od strane proizvođača ili distributera instalirane opreme za prečišćavanje gasova.
- (8) Nadležna općinska služba za privredu ne može izdati odobrenje za početak obavljanja ugostiteljske djelatnosti po važećim propisima, prije nego što nadležni organ za izdavanje urbanističke saglasnosti ne utvrdi ispunjenost uslova iz st. (1), (2) i (3) ovog člana.
- (9) Nadležna inspekcija zaštite okoliša i protivpožarna inspekcija po službenoj dužnosti (u zavisnosti od vrste nadzora), vrše redovne preglede i kontrolu ispunjenosti uslova iz ovog člana za sve postojeće objekte.
- (10) Rok za usklađivanje postojećih objekata sa odredbama ovog člana je devet mjeseci od dana stupanja na snagu ove odluke.

Član 9. (Izmjena člana 32.)

Član 32. mijenja se i glasi:

"Član 32. (Pribavljanje okolinske dozvole)

- (1) Pravna i fizička lica, koja se namjeravaju baviti djelatnostima definisanim Pravilnikom o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 8/11), a u skladu sa članom 57. Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 24/17 i 1/18), ne mogu dobiti urbanističku saglasnost, odnosno odobrenje za gradnju za novi pogon i postrojenje ukoliko nisu prethodno dobila okolinsku dozvolu prema posebnim propisima.

- (2) Pravna i fizička lica iz stava (1) ovog člana, prije podnošenja zahtjeva za izdavanje urbanističke saglasnosti, obavezni su organu za izdavanje urbanističke saglasnosti dostaviti i zahtjev za stručno mišljenje u skladu sa članom 48. ove odluke.
- (3) Pravna i fizička lica iz stava (1) ovog člana su dužna, uz zahtjev za izdavanje okolinske dozvole, dostaviti i stručno mišljenje izdato u skladu sa članom 48. ove odluke.

Član 10.
(Izmjena člana 34.)

U članu 34., u stavu (3) riječi: "po zahtjevu Ministarstva", brišu se.

Član 11.
(Izmjena člana 36.)

Član 36. mijenja se i glasi:

Član 36.
(Podaci koji se dostavljaju uz zahtjev za urbanističku saglasnost)

- (1) Za pogone i postrojenja za koje nije propisana obaveza pribavljanja okolinske dozvole, a posjeduju izvor emisija u zrak ili će obavljanjem djelatnosti ili upotrebom uzrokovati emisije u zrak, podnosilac zahtjeva za dobijanje urbanističke saglasnosti ili lokacijske informacije podnosi i zahtjev za stručno mišljenje o uticaju novih izvora emisija na kvalitet zraka, organu nadležnom za izdavanje urbanističke saglasnosti ili lokacijske informacije, koji isti prosljeđuje Zavodu za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, a koji je dužan u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva dostaviti organu navedeno stručno mišljenje.
- (2) Organ nadležan za izdavanje urbanističke saglasnosti ili lokacijske informacije za pogone i postrojenja iz stava (1) ovog člana, obavezan je u rješenju o urbanističkoj saglasnosti ili lokacijskoj informaciji propisati mjere zaštite kvaliteta zraka i urbanističko-tehničke uslove u skladu sa stručnim mišljenjem iz stava (1) ovog člana.
- (3) Izuzetno od stava (1) ovog člana, stručno mišljenje se ne zahtjeva za postrojenja za sagorijevanje sljedećih karakteristika:
 - a) postrojenje za sagorijevanje na čvrsta i/ili tečna goriva čija je ukupna snaga manja od 25 kW;
 - b) postrojenje na plinovita goriva čija je ukupna snaga manja od 1 MW.
- (4) Svi postojeći prostorni izvori emisije u zrak za koje nije propisana obaveza pribavljanja okolinske dozvole (klesarske radionice, pilane, asfaltne baze, betonare, autolakirnice i sl.), dužni su obezbjediti Elaborat sa tehničkim mjerama za zaštitu zraka, na koji saglasnost daje Ministarstvo, u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu ove odluke.
- (5) Kontrolu izvršenja obaveze iz stava (4) ovog člana vrši inspekcija zaštite okoliša Kantona Sarajevo.

Član 12.
(Dopuna člana 37.)

U članu 37. dodaje se stav (2) koji glasi:

"(2) Izuzetno, ukoliko se odobrenje za obavljanje djelatnosti odnosi na proizvodne, zanatske, ugostiteljske i uslužne djelatnosti koji posjeduju izvore emisija u zrak, uz zahtjev za odobrenje je potrebno dostaviti i stručno mišljenje u skladu sa članom 48. ove odluke."

Član 13. (Dopune člana 42.)

U članu 42., u stavu (1), iza tačke g) dodaju se nove tač. h), i), j) i k) koje glase:

"h) stimulisanjem upotrebe motornih vozila na električni pogon;

i) stimulisanjem upotrebe bicikla;

j) uvrštavanjem programa eko vožnje u okviru osposobljavanja kandidata za vozače;

k) uvođenjem jedinstvenog informacionog sistema za nadzor, kontrolu i upravljanje saobraćajem - Centar za upravljanje saobraćajem."

Član 14. (Izmjene člana 44.)

(1) U članu 44. u stavu (1) riječi: "kategorija kvaliteta zraka", brišu se.

(2) U stavu (2) riječi: "karta procjene kvaliteta zraka" zamjenjuju se riječima: "karta kategorizacije kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo."

(3) Stav (4) mijenja se i glasi:

"(4) Za poslove i zadatke definisane ovom odlukom, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo uz pomoć Vlade Kantona Sarajevo, dužan se osposobiti u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ove odluke."

Član 15. (Izmjena člana 47.)

Član 47. se mijenja i glasi:

"Član 47. (Kategorizacija i kategorije kvaliteta zraka)

(1) Ministarstvo obezbjeđuje kategorizaciju područja Kantona prema stanju kvaliteta zraka.

(2) Prema nivou zagađenosti zraka na području Kantona, koji se utvrđuje mjerenjem, korištenjem standardizovanih matematičkih modela i drugih metoda procjene u skladu sa općeprihvaćenom praksom u svijetu, razlikuju se tri kategorije kvaliteta zraka:

(3) U cilju primjene ograničenja utvrđenih ovom odlukom, a u skladu sa kategorijom kvaliteta zraka, Ministarstvo obezbjeđuje kategorizaciju područja prema kvalitetu zraka.

(4) Svi nadležni organi i institucije Kantona, Grada i općina u postupku planiranja i izdavanja dozvola dužni su postupati u skladu sa kategorizacijom područja prema kvalitetu zraka.

- (5) Kategorizacija područja u odnosu na kvalitet zraka ažurirat će se svake tri godine."
- (6) Karta kategorizacije kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo je sastavni dio ove Odluke i javno je dostupna na web stranici Ministarstva, te na geo-portalu Zavoda za planiranje razvoja KS.
- (7) Kategorizacija kvaliteta zraka se radi za minimalno sljedeće polutante: sumpordioksid – SO₂, azotdioksid - NO₂ i lebdeće čestice prečnika manjeg od 10µm – PM₁₀".

Član 16.
(Izmjena člana 48.)

Član 48. mijenja se i glasi:

"Član 48.

(Stručno mišljenje o uticaju novih izvora emisija na kvalitet zraka)

- (1) Stručno mišljenje o uticaju novih izvora emisija na kvalitet zraka navedeno u ovoj odluci izrađuje Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo na osnovu:
- a) trenutne kategorije kvaliteta zraka u skladu sa članom 47. ove odluke,
 - b) prognoziranj u budućeg stanja upotrebom standardiziranog disperzionog modela emisija u zrak,
 - c) odredbi ove odluke.
- (2) Zahtjev za predmetno stručno mišljenje nalazi se na web stranici organa nadležnog za izdavanje urbanističke saglasnosti i istoj se podnosi. Organ nadležan za izdavanje urbanističke saglasnosti upućuje zahtjev za stručno mišljenje Zavodu za planiranje Kantona Sarajevo.
- (3) Podaci potrebni za izradu stručnog mišljenja su dati na obrascu "Zahtjev za stručno mišljenje o uticaju novih izvora emisija na kvalitet zraka" iz stava (2) ovog člana. Izuzetno, Zavod može tražiti dopunu zahtjeva u slučaju da podaci dostavljeni na obrascu nisu dovoljni za ocjenu uticaja novog zahvata u prostoru.
- (4) Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo izdaje negativno stručno mišljenje u sljedećim slučajevima:
- a) kada se unosi novi izvor emisija onog polutanta u području gdje je kategorija kvaliteta zraka III za taj polutant;
 - b) kada se unosi novi izvor emisija koji bi pogoršao kategoriju kvaliteta zraka na nekom području (npr. sa I na II, sa II na III ili sa I na III);
 - c) nedopustivo velikog uticaja na kvalitet zraka.

Nedopustivo velikim uticajem se smatra slučaj kada je veličina uticaja planiranog zahvata veća od 20% preostalog kapaciteta atmosfere definisane kao pozitivna razlika između granične vrijednosti kvaliteta zraka za datu zagađujuću materiju i postojećeg stanja kvaliteta zraka tj. pokazatelja koncentracija date zagađujuće materije.

- (5) Prilikom rješavanja zahtjeva za izdavanje okolinskih dozvola, nadležni organ je dužan pribaviti stručno mišljenje Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, za sve nove pogone i postrojenja koji imaju izvore emisije u zrak.

(6) Nadležni organ za poslove prostornog uređenja ne može izdati urbanističku saglasnost za nove zahvate u prostoru ili rekonstrukciju postojećeg izvora zagađenja zraka, ukoliko ti zahvati mogu ugroziti postojeću kategoriju kvaliteta zraka, a što se dokazuje stručnim mišljenjem Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo.

(7) Sastavni dio ove odluke je zahtjev za izradu stručnog mišljenja o uticaju novih izvora emisija na kvalitet zraka.

Član 17.
(Izmjena člana 49.)

Član 49. mijenja se i glasi:

"Član 49.
(Koridori za provjetravanje područja)

(1) U Kantonu Sarajevo utvrđuju se primarni i sekundarni ventilacioni koridori, i to:

a) primarni:

- Koridor „Miljacka“: Ventilacijski koridor Miljacka određen je koritom rijeke Miljacke. Proteže se od istoka gdje Miljacka ulazi u grad (lokacija Bentbaša) do meandra rijeke Miljacke u Halilovićima.

- Koridor „Glavna cesta“: Ventilacijski koridor Glavna cesta formiran je duž glavne ceste koja povezuje istočni i zapadni dio grada. Koridor se pruža od Marijin Dvora na istoku i završava na lokaciji Stupske Petlje na zapadu.

b) sekundarni:

- koridor „Južni“: Južni uzdužni koridor se podudara sa “Južnom longitudinalom” odnosno definiran je sljedećim ulicama: Zagrebačka, Grbavička i Zvornička,

- koridor „Zelena transverzala“: Koridor Zelena transverzala se proteže Alipašinom ulicom od stadiona Koševo i Zetre do Skenderije.

- koridor Alipašino polje 1: Koridor se proteže duž ulice Ante Babića u naselju Alipašino Polje

- koridor Alipašino polje 2: Koridor se proteže duž ulice Ive Andrića u naselju Alipašino Polje.

(2) Mjere zaštite ventilacionih koridora iz tačke a) ovog člana su:

a) zabrana izgradnje novih zgrada u pojasu od 20 metara od obale rijeke Miljacke, odnosno ruba Glavne ceste, sa svake strane koridora,

b) ograničenje visine zgrada do 20 metara (P + 6) u pojasu od 200 metara sa svake strane primarnih ventilacionih koridora,

c) primjena tehničkih smjernica za prostorni razvoj i projektiranje objekata sa ciljem poboljšanja strujanja zraka u skladu sa stavom 7. ovog člana,

(3) Mjere zaštite ventilacionih koridora iz tačke b) su:

- a) zabrana izgradnje duž koridora Alipašina Ulica-Skenderija u pojasu od 20 m sa desne strane ceste. Zabrana gradnje na parkovskim površinama sa lijeve strane ceste,
- b) zabrana izgradnje novih zgrada na 20 m sa svake strane Južnog koridora odnosno južne longitudinalne ceste koja spaja ulice: Zagrebačka, Grbavička i Zvornička,
- c) zabrana izgradnje novih zgrada na površini od 30 m sa svake strane ventilacijskih koridora Alipašino 1 i Alipašino 2, odnosno ulica Ante Babića i Ive Andrića.

(4) U cilju poboljšanja karakteristika ventilacije Kantona Sarajevo i ublažavanja pregrijavanja urbanih površina utvrđuju se prostori koji će se formirati kao zeleni koridori spajanjem i nadogradnjom postojećih zelenih površina:

a) potez Kozija ćuprija – Bentbaša,

b) desna strana koridora Glavna cesta, na potezu Veliki park – Mali Park-Hastahana, ozelenjavanje gradskih dvorišta zgrada na potezu ulica Dolina, Fra Anđela Zvizdovića i Kralja Tvrtka, ozelenjavanje trgova duž ulice Franca Lehara, očuvanje i ozelenjavanje parkovske površine između ulica Kalemova i Kranjčevićeva, ozelenjavanje površine na prostoru Univerzitetskog kampusa od ulice Halida Kajtaza do Ulice Hamdije Čemerlića. Revitalizacija i ozelenjavanje trga ispred Željezničke stanice i zgrade BH pošta. Očuvanje postojećih parkovskih površina i ozelenjavanje trgova na prostoru omeđenom ulicama Zmaja od Bosne i Kolodvorska sa jedne, i Ložionička i Hamdije Čemerlića sa druge strane.

(5) Granice koridora, odnosno zaštitni pojas iz stava (1) ovog člana će biti predstavljen u grafičkom dijelu, koji čini sastavni dio ove odluke. Po jedan primjerak grafičkog dijela ove odluke će se čuvati u Zavodu za planiranje razvoja Kantona Sarajevo i Ministarstvu.

(6) Grafički dio ove odluke će biti sastavni dio Urbanističkog plana urbanog područja Sarajevo (Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo, Novi Grad, Ilidža i Vogošća).

(7) Ministarstvo je obavezno da u saradnji sa Zavodom za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ove odluke izradi tehničke smjernice za prostorni razvoj i projektiranje objekata iz stava (2) ovog člana.

(8) Prilikom donošenja nove, odnosno izmjena i dopuna važeće planske dokumentacije, kao i planova čija je izrada u toku, nosioci pripreme i nosioci izrade planske dokumentacije obavezni su provoditi zaključke i preporuke sadržane u „Studiji o urbanim ventilacionim koridorima i uticaju visokih zgrada“, posebno mjere iz st. (2) i (3) ovog člana.

(9) Strateška procjena uticaja planova na okoliš utvrđena posebnim propisima može sadržavati obavezu modeliranja zasnovanog na računskoj dinamici fluida (CFD).

(10) Ministarstvo propisuje uslove i izdaje ovlaštenje za modeliranje zasnovano na računskoj dinamici fluida CFD, fizičkim i pravnim licima koja se prijave na Javni poziv i za koje se utvrdi da posjeduju odgovarajuću opremu i raspolažu stručnim kadrom osposobljenim za obavljanje ovih poslova.

(11) Ovlaštenje iz stava (10) ovog člana Ministarstvo će dati na osnovu izvještaja posebno formirane stručne komisije za provjeru osposobljenosti ispunjavanja uslova prijavljenih subjekata.

(12) Ovlaštenje se izdaje na dvije godine i može se povući prije isteka roka za koji je izdato prema procjeni Ministarstva. Ministarstvo će voditi Registar subjekata kojima je izdato ovlaštenje za modeliranje zasnovano na računskoj dinamici fluida (CFD).

(13) Ministarstvo je obavezno da najkasnije u roku od jedne godine izradi Studiju kojom će se utvrditi mikroklimatska slika područja Kantona sa podacima o topografiji terena i načinu korištenja zemljišta.

(14) U roku od 24 mjeseca od dana stupanja snagu ove odluke, Ministarstvo će obezbjediti izradu studije o ponašanju i strujanjima zraka ispod inverznog sloja i uticaja toplotnih otoka za sve urbane dijelove Kantona.

(15) U cilju provođenja mjera iz stava (3) ovog člana obavezuje se "KJKP Park" da pripremi projekt ozelenjivanja zelenih koridora, u skladu sa detaljnim planskim dokumentima.

Član 18. **(Izmjene i dopina člana 54.)**

(1) U članu 54. u stavu (1) tačka a) mijenja se i glasi:

a) domaćinstva:

- upotreba čvrstog, tečnog i plinskog goriva,

Dimovodni objekti koji su u stalnoj upotrebi čiste se dva puta u toku godine.

(2) U stavu (1) u tački b), u prvoj alineji iza riječi "*kotlovi za kuhanje hrane i pripremu tople vode,*" dodaju se riječi „roštilji, kamini i pekarske peći,“.

(3) U stavu (1) tačka c) mijenja se i glasi:

"c) Postrojenja (vrelouljna, toplovodna, vrelovodna i parna postrojenja, brzi zagrijači vode, brzi razvijači pare):

Dimovodni objekti se pregledaju i po potrebi čiste kada su u upotrebi:

- kod upotrebe čvrstog goriva jedanput mjesečno;

- kod upotrebe tečnog goriva dva puta u sezoni loženja. Kada se, u slučaju nestanka prirodnog gasa ili smanjene količine prirodnog gasa u Kantonu Sarajevo, u sistemima daljinskog grijanja tečno gorivo koristi kao alternativno gorivo u periodu kraćem od dva mjeseca, dimovodni objekti se pregledaju i čiste na kraju sezone loženja;

- kod upotrebe plinovitog goriva jedanput na kraju sezone loženja. Gasna kondenzacijska postrojenja su izuzeta od odredbi ovog stava."

(4) St. (2) i (3), brišu se.

Član 19. **(Dopuna člana 55.)**

U članu 55. u stavu (2, iza riječi: "industrijskih objekata" dodaju se riječi: „i upravnici stambenih objekata“.

Član 20.
(Izmjene člana 60.)

(1) U članu 60., stav (2) mijenja se i glasi:

"(2) Novčanom kaznom od 500,00 do 5.000 KM, kaznit će se za prekršaj pravno lice, fizičko lice-građanin, fizičko lice- poslodavac, kao i nadležni organ, koji ne postupi u skladu sa odredbama čl. 16., 17., 17a., 17b., 18., 21., 22., 23., 28., 29., 30., 33., 34., 35., 36., 41., 48., 49., 51., 52., 53., 54., 55. i 56. ove odluke."

(2) Stav (4) mijenja se i glasi:

" (4) Za prekršaje iz stava (2) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u nadležnom organu novčanom kaznom od 500,00 do 1.000,00 KM."

(3) Stav (5) briše se, a dosadašnji st. (6), (7) i (8) postaju st. (5), (6) i (7).

(4) U stavu (6), dodaje se rečenica koja glasi: "Novčanom kaznom od 500,00 do 1.000,00 KM kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu."

Član 21.
(Utvrdjivanje prečišćenog teksta)

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Kantona Sarajevo da utvrdi prečišćeni tekst Odluke o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo.

Član 22.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj:
Sarajevo,

Predsjedavajući
Skupštine Kantona Sarajevo

Dr. Mirza Čelik

Zahtjev za stručno mišljenje o uticaju novih izvora emisija na kvalitet zraka

(1) Vrsta zahvata u prostoru					
(2) Datum podnošenja zahtjeva					
(3) Naziv projekta					
(4) Općina					
(5) Adresa zahvata					
(6) Katastarska čestica i općina	K.O.		k.č.		
(7) Podnosilac zahtjeva					
<i>(7.1) Kontakt osoba</i>					
<i>(7.2) Adresa</i>					
<i>(7.3) telefon</i>			e-mail:		
(8) Investitor					
(9) Vrsta postrojenja	za sagorijevanje		industrijsko	Ostalo:	
(10) Obuhvat	kom	površina (m ²)	Početak i kraj obuhvata X	Početak i kraj obuhvata Y	Napomene
<i>(10.1) broj stambenih jedinica</i>					
<i>(10.2.) broj poslovnih prostora</i>					
<i>(10.2.a) kancelarije</i>					
<i>(10.2.b) ugostiteljski objekti</i>					
<i>(10.2.c) skladišta</i>					
<i>(10.2.d) obrazovne institucije</i>					
<i>(10.2.e) ostalo (navesti)</i>					
<i>(10.2.f) ostalo (navesti)</i>					
<i>(10.3) vrsta industrijskog postrojenja</i>					
<i>(10.3.1.) kapacitet</i>					
(11) Da li je urađen elaborat o EE?	DA	NE	nije potreban	zadovoljava	ne zadovoljava
(12) Da li je urađena procjena uticaja na kvalitet zraka	DA	NE	nije potreban	zadovoljava	ne zadovoljava
	Naziv dokumenta:				
	procjenu izvršio:				
(13) Način grijanja	Da / Ne	Snaga (MW)	Potrošnja goriva u godini dana (pretpostavljena)	jedinica	
<i>(13.1) toplotne pumpe</i>				kWh/god	
<i>(13.2) priključenje na postojeći SDG</i>				kWh/god	
<i>(13.3) zajednička kotlovnica na plin</i>				m ³ /god	
<i>(13.4) kotao na pelet</i>				t/god	
<i>(13.5) kotao na drvenu sječku</i>				t/god	
<i>(13.6) kotao/peć na ugalj</i>				t/god	
<i>(13.7) kotao/peć na drva/cjepanice</i>				m ³ /god	
<i>(13.8) pojedinačno grijanje- plinski bojleri</i>				m ³ /a	
<i>(13.9) pojedinačno grijanje - izbor vlasnika</i>					
<i>(13.10) kotlovnica na ELU gorivo</i>				l/a	
<i>(13.11) kotlovnica na teška ulja</i>				t/a	
<i>(13.12) ostalo (navesti)</i>					
<i>(13.13) ostalo (navesti)</i>					
(14) Da li je predviđen uređaj za smanjenje emisija?	DA	NE	Koji (navesti):		
(15) Opis uređaja za smanjenje emisija					
(16) Visina emitovanja polutanata	m				
(17) Emisije polutanata	Očekivane		Granične vrijednosti		

	mg/m ³	kg/god	mg/m ³	zadovoljava	
(17.1) NO _x				DA	NE
(17.2) SO ₂				DA	NE
(17.3) Čvrste čestice				DA	NE
(17.4) Polutant _____				DA	NE
(17.5) Polutant _____				DA	NE
(17.6) Polutant _____				DA	NE
(17.7) Polutant _____				DA	NE
(17.8) prečnik na vrhu dimnjaka		m			
(17.9) temperatura dimnih gasova		°C			
(17.10) brzina dimnih gasova		m/s			
(17.11) koordinate:	x ili long			y ili lat	
(17.12) Vrijeme rada izvora (dnevni)			h od-do		
(17.13) Vrijeme rada izvora (sedmični)			Dana u sedmici		
(17.14) Vrijeme rada izvora (godišnji)			Dana u godini		
(17.15) Vrijeme rada (sezonski)		U sezoni grijanja	Van sezone grijanja	Tokom cijele godine	
(18) da li je predviđen dodatni izvor emisija*	DA	NE			

*Ukoliko je odgovor DA potrebno je za svaki izvor emisije posebno podnijeti zahtjev za stručno mišljenje

UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE OBRASCA "ZAHTJEV ZA STRUČNO MIŠLJENJE O UTICAJU NOVIH IZVORA EMISIJA NA KVALITET ZRAKA"

Ukoliko je na planiranom zahvatu predviđeno/predloženo više izvora emisije potrebno je za svaki izvor popuniti "Zahtjev za stručno mišljenje o uticaju novih izvora emisija na kvalitet zraka".

(1) Vrsta zahvata u prostoru – Unosi se da li je u pitanju industrijsko postrojenje, industrijska zona, stambena zgrada, stambena zona, poslovna zona, zona mješovite namjene itd.

(2) Datum podnošenja zahtjeva – datum podnošenja zahtjeva nadležnom organu

(3) Naziv projekta – tačan naziv projekta za koji je potrebno stručno mišljenje

(4) Općina – Općina u kojoj je zahvat predviđen

(5) Adresa zahvata – adresa (općina, naselje, ulica i broj) gdje je predviđen zahvat

(6) Katastarska čestica i općina – iza oznake K.O. unijeti katastarsku općinu u kojoj je predviđen novi izvor emisija, a iza k.č. katastarsku čestic(u)e

(7) Podnosilac zahtjeva – naziv pravnog ili fizičkog lica koji podnosi zahtjev

(7.1) Kontakt osoba – Ime i prezime kontakt osobe koja podnosi, odnosno popunjava zahtjev

(7.2) Adresa – adresa pravnog ili fizičkog lica koji podnosi zahtjev

(7.3) telefon - telefon i e-mail kontakt osobe koja podnosi, odnosno popunjava zahtjev

(8) Investitor – Investitor zahvata u prostor

(9) Vrsta postrojenja – podvući ili zaokružiti koje je postrojenje u pitanju za koje se podnosi zahtjev za novi izvor emisije (za sagorijevanje, industrijsko ili ostalo). Ukoliko nije ni industrijsko ni postrojenje za sagorijevanje navesti koje je pod Ostalo.

(10) Obuhvat – ne unosi se

(10.1) broj stambenih jedinica- ukoliko su predviđene stambene jedinice navesti koliko ispod kolone "kom". Ispod kolone površina (m²) unijeti ukupnu površinu predviđenih stambenih jedinica. Ukoliko stambene jedinice nisu predviđene zahvatom staviti u ta polja je potrebno unijeti broj "0".

(10.2.) broj poslovnih prostora - ukoliko su predviđeni poslovni prostori navesti koliko ispod kolone "kom". Ispod kolone "površina (m²)" unijeti ukupnu površinu predviđenih poslovnih prostora. Ukoliko poslovni prostori nisu previđeni zahvatom u ta polja je potrebno unijeti broj "0" i preskočiti polja od (10.2.a) do (10.2.f). U suprotnom polja od (10.2.a) do (10.2.f) se popunjavaju na identičan način kao i polje 10.1 i 10.2, ali treba voditi računa da zbir pojedinačnih poslovnih prostora i njihovih površina bude jednak unesenim vrijednostima u polje (10.2)

(10.3) vrsta industrijskog postrojenja - ukoliko je predviđeno industrijsko postrojenje (podvučen odgovor "industrijsko" iz reda (9)) upisati vrstu industrijskog postrojenja.

(10.3.1.) kapacitet - ukoliko je predviđeno industrijsko postrojenje (podvučen odgovor "industrijsko" iz reda (9)) upisati kapacitet postrojenja, u jedinici u zavisnosti od vrste industrije (10.3).

(11) Da li je urađen elaborat o EE? - podvući ili zaokružiti odgovor. Ukoliko je odgovor DA, dostavite elektronsku kopiju elaborata.

(12) Da li je urađena procjena uticaja na kvalitet zraka podvući ili zaokružiti odgovor. Ukoliko je odgovor DA, molimo navedite naziv dokumenta, te naziv pravnog ili fizičkog lica koje je vršilo procjenu, te dostavite elektronsku kopiju dokumenta.

(13) Način grijanja – ne unosi se. U redove od (13.1) do (13.12) unijeti da li je planirano grijanje na sisteme grijanja navedenih od (13.1) do (13.12). Ukoliko je odgovor u koloni DA, potrebno je unijeti i snagu instalisanog grijanja, pretpostavljenu ili izračunatu potrošnju energenta u toku jedne godine dana. Ukoliko neki od sistema grijanja nije planiran unijeti samo odgovor NE.

(14) Da li je predviđen uređaj za smanjenje emisija? – podvući ili zaokružiti DA ili NE. Ukoliko je odgovor DA, potrebno je i navesti koji uređaj je planiran (npr. elektrofilter, multiciklon i sl.)

(15) Opis uređaja za smanjenje emisija – ukoliko je odgovor na pitanje (14) DA potrebno je u dvije tri rečenice opisati uređaj, uz tehničke detalje vezane za smanjenje emisija, tj. kapacitet, protok dimnih gasova, stepen smanjenja emisija u zrak ili stepen efikasnosti uređaja itd.

(16) Visina emitovanja polutanata – unijeti u metrima visinu dimnjaka ili ispusta polutanata u zraka

(17) Emisije polutanata – od reda (17.1) do (17.7) unijeti očekivane koncentracije određene zagađujuće materije, procijenjene godišnje emisije u zrak (kg/a) i granične vrijednosti emisija datih adekvatnim pravilnicima vrijednosti uz zaključak da li granične vrijednosti zadovoljavaju ili ne. Ukoliko će, pored navedenih emisija NO_x, SO₂ i čvrstih čestica, novi izvor da emituje emisiju nekog drugog polutanta, odnosno zagađujuće materiju, upisati u poljima od (17.4) do (17.7) o kojim se polutantima radi, koncentracije, godišnje emisije, granične vrijednosti i zaključak da li granične vrijednosti zadovoljavaju ili ne.

(17.8) prečnik na vrhu ispusta – unijeti prečnik ispusta i/ili dimnjaka dimnih gasova u metrima, na najvišoj tački izvora emisija.

(17.9) temperatura dimnih gasova – unijeti temperaturu dimnih gasova u stepenima Celzijusa, na kraju ispusta dimnih gasova.

(17.10) brzina dimnih gasova – unijeti brzinu dimnih gasova na kraju ispusta dimnih gasova.

(17.11) koordinate - unijeti koordinate izvora u Gauss-Krugerovom koordinatnim sistemom i/ili u Zemljopisnom koordinatnom sistemu.

(17.11) Vrijeme rada izvora (dnevni) – unijeti vremenski okvir rada izvora emisija (npr. 08-22 h)

(17.12) Vrijeme rada izvora (sedmični) – unijeti broj dana rada u sedmici (npr. 5 od 7 ili 7 od 7)

(17.13) Vrijeme rada izvora (godišnji) – unijeti ukupan broj dana rada u godini

(17.14) Vrijeme rada (sezonski) – podvući da li izvor radi samo u sezoni grijanja ili samo van sezone grijanja. U slučaju da će da radi tokom cijele godine podvući opciju "Tokom cijele godine".

(18) da li je predviđen dodatni izvor emisija* - ukoliko je odgovor DA potrebno je opuniti novi "Zahtjev za stručno mišljenje o uticaju novih izvora emisija na kvalitet zraka" za taj izvor emisije ispočetka.